

biraz andaval mıyız?

ecehan balta

“Andaval mısın?” sorusu hepimize en az bir kere sorulmuştur. Bana da, birden fazla kere... Ne kast edildiğini bilmiyor olmakla beraber, böyle “mal gibi, saf gibi birşey” dendiğini duyar gibi olurdum hep. Pek de haksız sayılmazmışım.

Bursa’da Andavallı* bir tekstil atölyesi sahibiyle tanıştım. Kasabalarının eski adıymış. Niğde’de, İpek yolunun üzerinden geçtiği bir kasabaymış Andaval. Halkı çok misafirpervermiş. Az ileride hanlar, hamamlar olmasına rağmen, İpekyolu’ndan geçen kervanların yolcuları Andaval’da durur, yeme, içme, konaklama ihtiyaçlarını (en alasından) orada görürlermiş. Gel zaman git zaman, Andavallılar gelen gidene yemek yedirip ev açmaktan kendilerine yiyecek bir şey, köşesine sığınacak bir döşek bulamamaya başlamış. O kadar çaresiz kalmışlar ki, köyün adını değiştirip İpekyolunun geçmediği dağlara taşımışlar. “Andaval mısın” ise müstehzi bir soru işareti olarak kalmış tarihte.

Dayanışmanın işteş bir fiil olduğunu öğrenmiştik ama hayat ağacı yeşilmiş. Yalnız hissetmek gerçekten hepimizin başına zaman zaman gelen bir şey. Ama başkasının bilinçli seçimiyle yalnız bırakılmak, tecrit edilmek, cezalandırılmak biz Andavallı kullara nasip; ki biz de sayıca az değiliz.

Bazı insanlar için siyasi bir çevreye dahil olmak işe girmek, kariyer basamaklarını tırmanmak, kendine bir çevre çeper, dinleyici kitlesi bulmakla eşdeğer bir şey. Ünlü olmak için kim şarkı söylemek ister programı setinde bekleyenlerle, altını çizdiği kitaplardan alıntı yaparak hayatını kotaranlar arasında pek fark yok zannımca. Ben de bu arada her zaman anlamak için okumadım, bazen de sadece yazmak için okudum. Ama her zaman anlamak için okuyanların çabası ve derinliği karşısında saygıyla eğildim, onlara çok ama çok özendim. Sorular sorunca hırpalandığım da oldu, soru soranların hırpalandığını da çok gördüm.

Mesela Türkiye’de temel soruları sormak her zaman bir cesaret işi. “Ama neden”, diye soran kişi, geçmişini bildiğiniz, en bi politik insan bile olsa dışlanıverir ortamdan, “ay o ne biçim soru” yüz ifadeleriyle... Şaşar kalırsınız sanırım (belki de kalmazsınız, çünkü daha önce çok görmüş olabilirsiniz).

Politika deyince işçi sınıfının çıkarını anlayanlardanım. İşe yeni başlamışım; uzman olarak. Yaş 21. Çay servisi ile görevli ablam hem herkese (cinsiyetçi cinsiyetçi) küfrediyor hem de herkesin çaylarını bana koyduruyor. Ardından ölmüş kocasının evrakları doldurulacak, ardından yeni yaptırılacak mutfak için neler istediği konusunda mülakat yapılacak... Çok işim var ama kendi işimi yapmaya hiç vaktim kalmıyor. Sivil toplum sayıldığı için ve yüksek lisans yaparken feminist olduğum için “babamdan daha fazla para almam, yarı zamanlı çalışırım” diye girdiğim işte tam zamanlı çalışıp yarı zamanlı maaşı alıyorum.

Ama önemli değil, işçi sınıfının bağrındayım, derken... Bir gün, üç gün, beş gün...Nihayet işçi sınıfının tüm işlerini bana yaptırmasında bir tuhaflık seziyorum ve ağlaya ağlaya işten çıkıp sosyalist abilerimin yanına koşuyorum. Durumu anlattığım Feyyaz Abi "işçi sınıfı örgütlü değilse asla sırtını yaslama", diyor. Hayatım boyunca kulağıma küpe olacak.

Kişisel çıkarı için ekip kuranlar, kişisel çıkarı için dağıtanlar var. Dedikodunun sınırı nerede başlar, nerede biter ayırt etmek zor olduğu için bu konulardan kaçıyorum. Ama yönetim kurulunda (ya genel sekreterdim ya sayman; bu ünvanlar o gün de bugün olduğu gibi önemli gelmediği için hatırlamıyorum) olduğum bir dernekten diğer bazı yk üyeleri ile birlikte gıyabımızda (ve bizden habersiz) yapılan bir genel kurulda üyeliğime son verilmişliği var. Bu kadarını söyleyeyim.

Konuyu dağıttım. İşçi sınıfını yanlış anlamışım ben. Üstelik Andavalım. Devamını anlatacağım bir sonraki yazıda.

* Andavallı aynı kişi, Evrensel Gazetesinin işçilerin haklarını almada ne kadar kullanışlı bir araç olduğunu da anlattı. Selam olsun.